

آزمون ۳

معنی واژگان

مترادف کلمات مشخص شده را بنویسید.

- ۱- در این مرحله‌ی پر تب و تاب، نوجوان، افزون بر رابطه با خود، نیازمند رابطه‌ای دیگر نیز هست.
  - ۲- مهم‌تر آنکه این همه را بی صدا و بی هیاهو، باز می‌گویند.
  - ۳- گه خودپسندی و پندار نیست.
  - ۴- تو را تا در آینه زنگار نیست.
-

معنی بیت

معنی ساده و روان بیت‌های زیر را بنویسید.

- ۱- غنیمت شمر، جز حقیقت مجوی
که باری است فرصت، دگر بار نیست
- ۲- ز آزادگان بردباری و سعی / بیاموز، آموختن عار نیست
- ۳- جوانی گه کار و شایستگی است / گه خودپسندی و پندار نیست

۴- دیگران نشانند و ما خوردیم، اکنون ما بنشانیم تا دیگران خورند.

روابط واژگانی

۱- برای کلمات زیر دو هم خانواده بنویسید.

رابطه: عیب:

بصیرت: پندار:

۲- مفرد کلمات زیر را بنویسید.

ایام: اعمال: غنائم: حواشی:

۳- متضاد واژه‌های زیر را بنویسید.

حقیقت: هیاهو: وابستگی: دوستی:

۴- دو واژه بنویسید که رابطه‌ی واژگانی آن‌ها مانند «نصیحت و

اندرز» باشد.

۵- شکل صحیح عبارتهای زیر را در ستون روبه‌روی آن بنویسید.

شکل نادرست املائی	شکل درست املائی
قنیمت	
فرتوطی	
هرص و حوس	
فرثت	

۶- با توجه به معنای هر کلمه، جای خالی را با حروف مناسب پر کنید.

متا.....: کالای باارزش .....لاح: درست کردن

دری.....: افسوس .....شیار: آگاه

درک مطلب

۱- منظور از عبارت «خود شکن آینه شکستن خطاست» را در یک

سطر بنویسید.

۲- برای بیت زیر، ضرب‌المثلی بنویسید که با آن ارتباط داشته باشد.

همی دانه و خوشه خروار شد / ز آغاز، هر خوشه خروار شد

۳- منظور نویسنده از بیان عبارت «وقت آن است که دست از این

میل و آرزو برداری و درخت اعمال نیک بنشانی» چه بود؟

۴- شباهت دوستان واقعی و آئینه در چیست؟

۵- جمله‌ی معروف «المؤمن مرآه المؤمن» به چه مفهومی از درس

اشاره دارد؟

دانش ادبی و زبانی

۱- برای بیت‌ها و عبارت‌های زیر یک آرایه‌ی ادبی بنویسید.

الف) به چشم بصیرت به خود درنگر /

تو را تا در آئینه، زنگار نیست

ز
ب) همی دانه و خوشه، خروار شد
آغاز هر خوشه خروار نیست

۲- ارکان تشبیه را در عبارت زیر مشخص کنید.
آن‌ها مثل آئینه، همان قدر که خوبی‌ها را پیش چشم می‌آوردند،
عیب‌ها را هم به ما می‌نمایانند.

۳- در میان بیت‌های زیر، دور ایباتی که استفهام انکاری دارند خط
بکشید.

❖ در پيله تا به کی، بر خویشتن تتی /

پرسید کرم را، مرغ از فروتنی

❖ چو بفروختی از که خواهی خرید؟

متاع جوانی به بازار نیست

❖ اینک تو را چه شد ای مرغ خانگی

کوشش نمی‌کنی؟ پری نمی‌زنی؟

❖ که تواند که دهد میوه‌ی الوان از چوب؟

یا که داند که برآرد گل صد برگ از خار؟

۴- در بیت زیر آرایه‌ی کنایه را بیابید و درباره‌ی مفهوم آن توضیح دهید.

میپچ از ره راست بر راه کج / چو در هست، حاجت به دیوار نیست

۵- زمان فعل‌های مشخص شده در هر عبارت را بنویسید.

چو بفروختی از که خواهی خرید؟

بیاموز، آموختن عار نیست

۶- تعداد جمله را در بیت‌های زیر مشخص کنید.

همه کار ایام درست است و پند/دریغا که شاگرد هشیار نیست

غنیمت شمر، جز حقیقت مجوی/که باری است فرصت، دگر بار

نیست

۷- هسته‌ی گروه‌های اسمی خواسته شده را در عبارتهای زیر
مشخص کنید.

- روزی خسروی به تماشای صحرا بیرون رفت. (هسته گروه
اسمی متمم) ←
- دوستان واقعی، راه نیک‌بختی را به ما نشان می‌دهد.
(هسته‌ی گروه اسمی مفعول) ←

۸- در عبارت زیر چند گروه اسمی و چند گروه قیدی به کار رفته
است؟

روزی خسروی به تماشای صحرا بیرون رفت. باغبان پیر را
دید که سرگرم کاشتن نهال بود.

تاریخ ادبیات

- ۱- چه کسی کتاب مرزبان‌نامه را به زبان فارسی دری برگرداند؟
- ۲- سروده‌های پروین اعتصامی در زمینه‌ی ..... ،
..... و ..... است.

- ۳- مرزبان‌نامه در ابتدا به چه زبانی نوشته شده بود؟
- الف) اوستایی   ب) عبری   پ) طبری   ت) کرد